

УКРАЇНСЬКА

Орган Українського Національно-
Демократичного Об'єднання.

ГРОМАДА

Ціна 20 гр.

Адреса редакції й адміністрації:
ЛУЦЬК на Волині, Алеї Б. Хороброго, 18.Передплата: в краю: на 1 місяць 1 зол., на чвертьріччя 3 зол., на пів року 5 зол. 50 гр.,
рік 10 зол.; за границею: на рік 2 америк. долари або їх вартість в вишій валюті.Рукописів не звертається. — Оголошення після умови
Непідписаних дописів не приймається.

„Регіоналізм“

або: „не києм, то палкою“

Віда з тою політикою „кресів“! Яких уже методів не випробували місцеві діячі, щоб, як кажуть, взяти оцю саму політику за роги. А вона все вислизується поміж пальців. Неначе ті наїрки: здається, захопив їх уже повні жмені, а виїняв руки з води—нічого нема.

Були й плякати „за вашу і нашу вольність“, і спільні обіди та фотографії, і „піддзвонне“, і „пунне“, і антижидівські передвборчі комітети, і гербатки, і кавки, і одинки, — а навесні політика все поміж пальців вислизується та вислизується.

Але чого не зробить сватство, то кажуть, і оди може зробити кумовство.

Ось і виступив на сцену з новою методикою старий український кум. Мовляв, на Поділлі разом дітей хресили. Чому ж би тут по кумовству оцю клятву політику в руки не взяти. А щоб кумові легше було працювати, на посла його обрали.

Кум не в тім битий,—вигадає щось нового.

І кум вигадав

В ч. 22 часопису „Пшегльонд Волинський“, фактичним керманічем якого є посол Волошиновський, читаємо:

„Дня 21 травня голова Волинської Регіональної Парламентарної Групи посол п. Іоанн Волошиновський в часі свого перебування в Лудьку відбув конференцію з представниками українського громадянства“.

Ми вже зазначали, що в цій конференції ніхто з представників українського громадянства участі не брав. Але не в цьому справа.

Уся справа полягає в тому, що старий український кум, посол Волошиновський, після провалу всіх зазначених вищ. методів і засобів, вигадав „регіоналізм“. Властиво не вигадав, а позичив його за кордоном.

Регіоналізмом називають певний напрямок у французькій літературі, який підкреслює в творчій місцевий характер, особливості країни та її населення, фольклор, дух народу, його філософію і т. д.

Оцею регіональним літературним напрямком „кресові“ політики хочуть застосувати до політики на наших українських землях, маючи на увазі відмінний характер нашого життя. Виходило б: коли на „кресах“ живуть українці, які цілковито відрізняються від поляків, то і політика тут повинна бути цілковито інша.

Серед польських політиків знайшлися такі, що вже перелаялися цєю регіональною методикою, яка ніби то йде проти ідеї „цілості“. Отож „Пшегльонд Волинський“ пером п. Спектора пояснює, що небезпеки нема:

„Є річчю зрозумілою, що культурно-господарські різниці поодиноких дільниць Річкосполитої наказують застосовувати трохи відмінні засади і засоби у піднесенні й двиганні культури і господарчого життя на вищій шаблі, методів різних на різних теренах, але це не доказує, що слід резигнувати хоч би в одному найменшому випадку з ідеї цілості“. Наприкінці

п. Спектор додає: „Регіоналізм може бути стосований у державі так довго, доки не розчинеся з інтересами цілості“.

Про яку тут цілість гозориться, ясно не сказано. З будови ж речень випливає, що мається на увазі цілість культури і господарського життя. Коли це так, то регіоналізм п. Волошиновського є продовженням усіх раніше стосованих методів — спочатку де що одмінне, а потім—уніфікація.

Очевидно, регіоналізм повинен бути тим містком, по якому українське населення могло б непомітно перейти від власної рідної культури і власного незалежного господарського життя до форм життя сучасного польського. Отоже в самій ідеї нічого нового нема. Чи ж не до того само о прямував Ст. Грабський, вводячи так звану жондову унію, утравістичну школу і т. п.?

Тут свідомо чи несвідомо переплутані поняття. Регіоналізм є на місці там, де ж ве один нарід, що має місцеві племенні особливості. Напр., він був би на місці у шльонзаків, кашубів. Але не там, де леву територію заселює шільною масою нарід цілком одмінного духового строю і культури. Тут регіоналізм є лише скритою формою уніфікації, чи просто винародовлення через ослаблення природної відпорності українського населення.

Інакше ми й не можемо задивлятися на регіоналізм п. Волошиновського, як тільки на таку нову форму д-націоналізації, лагіднішу, але в своїй істоті ту саму стару.

Цей регіоналізм як рівнож і способи його прищиплення нашим землям дуже нагадують один епізод з селянського руху в Австрії. Селяне в деяких місцях допускалися розправи з своїми дітьми за допомогою кос. Але трапилось, що в одного селянина дітич був кумом Жаль було селянинові кума і він звернувся до нього з „чоловіколюбною“ пропозицією: „Щоб вам, куме, не мучитись від коси, дайте я вам легенько переріжу горло бритвою“.

Така-то кумовська любов і послуга.

Характерним у регіональних заходах і плянах п. Волошиновського, як і всієї ради є те, що вони хочуть командувати нами, або-ригенами країни, „розвивати“ нашу культуру, „рятувати“ нас і т. д., неначе би ми самі були без рук та без ніг, навіть не питаючись, чи ми просимо їх про це.

А коли б спиталися, то український народ у цьому випадку, як то бувало вже не раз, сказав би їм:

„Панове, дайте спокій! Всі ваші заходи лише перешкоджають нашому природному росту і розвитку. Ми завжди їх відкидали і будемо відкидати, бачучи в них прислугу австрійського кума“.

Всі українські патріоти належать до Українського Національно-Демократичного Об'єднання (УНДО).

СОЙМ І СЕНАТ

В сенатській бюджет. комісії. При обговорюванні бюджету в сенатській комісії виступав з боку Укр. Клубу сен. Децикевич (УНДО), який піддав гострій критиці недомагання польського судівництва. Зокрема промовець виступив проти залягання неполаджених судових справ, про и нешанування в судах української мови й проти безкоштовних т. зв. превенційних (слідчих) арештів у політичних справах. Не менше гостро критикував сен. Децикевич міністерство внутрішніх справ, яке забуває, що на його обов'язку лежить піддержувати суспільний, культурний та господарський розвиток населення, і перемінилося фактично в міністерство поліції. До того ж поліція не шанує як слід особистої свободи громадян, а домовим равізієм і безпідставним арештуванням не має кінця. — Сен. Децикевич поставив у зв'язку зі своїми промовами ряд внесків, зокрема про швидке поладжування скарг у Найвищому Трибуналі.

В освітній соймовій комісії. Освітня комісія равила 6. ч. м. над наглим внеском Українського Клубу в справі закриття вищого класу української гімназії в Станиславі. Виступали послі Українського Клубу (УНДО) Мелена Руднішка (як референтка внеску), Волод. Целевич і Мих. Струтинський. Всі вони з'ясували тяжке положення української школи і невдоволення відношення до неї польської шкільної влади. Зокрема протестували проти примушування укр. шкільної молоді бра-

ти участі в польських патріотичних святах, як прим. у святі „3 го мая“— з огляду на пленум сойму наради комісії перервано.

На пленумі сойму. Підчас обговорювання бюджету міністерства праці й суспільної опіки в імені Укр. Клубу виступав посол о. пралат Куницький (УНДО). Промовець заявив, що це міністерство є для українців мітом і легендою. Українці не мають аж так багато своїх благодійних інституцій, але й ті мусять утримувати виключно своїми коштами, бо ті інституції не отримують від уряду ніякої помочи. Не меншу кривду мають українці при сезонних заграничних заробітках, куди може виїхати тільки дуже маленька кількість українських робітників. Промовець заповів, що з тих причин Укр. Клуб голосуватиме проти бюджету.

Комісія контролі боргів. До комісії контролі боргів обрано заступником посла С. Хруцького.

Головна земельна комісія. До цієї комісії обрано заступником п. Ю. Павліковського (УНДО), голову Ревіз. Союзу Укр. Кооператив, як представника безземельних рільних робітників.

„Одинка“ роздвоїлася. В польському клубі „одинки“ щораз виразніше зарекомендується різниця між правими і лівими елементами. Ліві елементи починають скупчуватися і вже тепер творять в „одинці“ виразно ліве крило, яке переважає чисельно правіцю. Тепер питання, як довго правіця й лівиця зможуть одні одних терпіти в одному клубі.

Що це — „культурний демократизм“ чи „регіоналізм“? Замазані дьогтем шильди „Маслосоюзу“

Сталось це не де-небудь, не в якійсь звичайній країні, а в Лудьку, в самому центрі „освіченого демократизму“, який тут насаджує посол князь Радзівілл та в столиці „регіональної ради“ на чолі з послом з одинки, п. Волошиновським.

Сталось, мабуть, для того, щоб населення добре зрозуміло, що це таке є цей одинковий „освічений демократизм“ і одинковий регіоналізм.

А сталось так. 8 червня мав бути відкритий у Лудьку, в самому центрі міста, на Ягелло-ській вулиці, склеп укр. т-ва „Маслосоюз“.

Заздалегідь були повішені дуже гарні білі шильди з написами українською і польською мовою, такі самі, які є на всіх відділах „Маслосоюзу“ в Галичині. Чудовий вигляд шильдів мав до себе публіку своєю естетичністю і красою.

Не подобалось це „освіченим демократам“ і визнавцям „регіоналізму“. Здивована публіка побачила вранці, що ці шильди якось дикунська рука замазала вночі дьогтем,—власиво замазала лише українські написи.

Ось він—регіоналізм: в Галичині ці шильди спокійно висять, а на Волині—дьогтем їх!

З церковного життя

Нові архієпископи. З Варшави передають, що митрополит Діонісій підващив єпископів Олександра і Олександра до сану архієпископа.

Поїздка митрополита Діонісія. Митрополит Діонісій обїхав кілька парафій на Палашу, які входять у склад Варшавсько-Холмської єпархії.

Поділ Єпархій. Міністерство

ісповідав повідомило митрополита Діонісія, що погоджується на новий поділ території всіх православних єпархій, який запропонувала митрополія. По цьому поділу Волинська єпархія обїмає все Волинське воєводство за виключенням Мелецького монастиря. Поліська єпархія, натомість обїмає все Поліське воєводство з виключенням зазначеного вище монастиря.

Повстання селян на Україні. Більшовицька влада зачинила церкву в с. Сергійка на Подільщині. Обурені селяне розгромили „совіт“ і тяжко поранили комуністів. Повстання прудавило ГПУ.

„Чем наші хуже ваші?“ Недавно повернувшись у Москву письменник Горький. Совітський уряд подарував йому палатку графа Воронцова-Дашкова на Кримі, куди Горький і виїхав.

Проект статута „Просвіти“

(Продовження. Початок „див. у ч. 21“)

10. Членом співчуваючим може бути особа фізична чи правна без зазначення національності; отже цей пункт криє в собі так само, як і попередній 9-ий, скритий замах на український національний характер „Просвіти“.

13. Ця точка вимагає, щоб особа, яка бажає вступити в члени „Просвіти“, склала власноручно написане і підписане прохання. Це вже занадто! Ні суди, ні адміністративні установи і, здається, ніде на світі не вимагають власноручного переписування подань. Ця точка унеможливила б селянству вступ до „Просвіти“.

14. Ця точка не передбачає заступника голови загальних зборів „Просвіти“, що, в разі хвороби чи іншого випадку з головою, унеможливило б ведення зборів.

36. Голову Ради „Просвіти“, згідно з цим параграфом, обирає сама рада зпоміж себе; з огляду на величезну відповідальність голови і значіння його особистих якостей, голова повинен обиратися загальними зборами.

38. Цей параграф літ. М наказує Раді: надсилати відповідній адміністративній владі копії протоколів загальних зборів, протоколів засідань ради, а також повідомляти її про кожну особову зміну в складі ради, додаючи при цьому докладну адресу нового члена. Повинні також надсилатися адміністративній владі адреси членів кожної нової ради і всіх голов секцій. Виходить, що „Просвіта“ повинна перетворитися в відділ поліції, яка й без цього добре знає потрібні їй адреси. Ніде, ні в Європі ні в Польщі (від товариств польських) не вимагається окладання копій протоколів засідань Ради. Та й якою мовою? „Просвіти“ ведуть і йнакше не можуть вести протоколів, як тільки своєю рідною мовою. А може якому пану адміністраторові це не сподобається? Цей параграф є дивовижним і повноручним культурно освітню установа, бо накидає „Просвіті“ поліцейські функції.

39. Цей параграф є рекордним! Інструкції і регуляміни, які Рада вироблює для себе чи для філій та секцій, повинна негайно надсилати до адміністративної влади. В житті вони входять лише тоді, коли адміністративна влада повідомить Раді, що прийняла їх до відома. Чи бачив хто на світі подібну статуту мудрість? Очевидно вона з'явилася лише на Волині. Газету можна видавати по злочивній заповідній, коли протягом 7

днів не буде спротиву. А інструкцію чи регулямін для якоїсь секції „Просвіти“, що має затверджений статут, можна ввести в життя лише за особливим дозволом, без окреслення терміну і інстанції адм. влади. Отже можна чекати до безконечності, а тим часом філії і секції повинні... що, чекати і нічого не робити чи йти без керма?

52. Чому залізний капітал „Просвіти“ повинен бути зложений у повітовій касі ощадності, або комунальному банку, а не в банку, напр. українському?

61. Філія „Просвіти“ може бути відкрита лише там, де збереться не менше 30 дійсних членів „Просвіти“, додаймо, які можуть власноручно переписати подання якою мовою? А як у сеті є тільки 29 таких членів? Чи коли тридцятим хто шепне до вуха, щоб стримався, як це буває при складанні шкільних декларацій? І цей параграф каже, що затверджений статут є добрий, але хіба для того, щоб унеможливити існування чи працю „Просвіти“.

69. Делегований Радою член на Збори філії має лише дорадчий голос, а значить є безсиллий не допустити до таких кроків, які є не згідні зі статутом.

76. Цей параграф каже, що в разі розв'язання „Просвіти“, весь її маєток переходить на споріднену інституцію, — не сказано, що на українську інституцію, а значить, може перейти на „Магез Школярів“ чи щось у цьому роді?

Ми вибрали лише деякі параграфи проекту статуту. Але і в тих випадкових замітках читач вже ясно бачить, скільки перепон і небезпек криє в собі цей поліцейський втір.

Просвітянин.

Т-во „Сільський Господар“ у Львові поширюватиме своєю діяльністю на півн.-захід. укр. землі

Краєве Господарське Т-во „Сільський Господар“ у Львові, яке блискуче розвиває свою корисну діяльність в Галичині, просить нас подати до загального відома, що це Товариство робить старання про якнайшорше відкриття по селам, містечках і містах Волині, Холмщини, Підляшшя й Полісся гуртків і філій, а в Луцьку — експозитури „Сільського Господаря“.

В зв'язку з цим до волинського, поліського й люблинського воєв'дств внесено відповідні статuti, а по зареєструванню їх буде оголошено.

Це повідомлення є відповіддю на численні запити з Волині в цій справі.

Добрі наміри Товариства „Сільський Господар“ слід лише вітати, бо потреба існування на Волині і ин. півн.-зах. укр. землях такого Т-ва, яке б об'єднувало наших селян-хліборобів на господарчому полі, відчувається давно. Маємо надію, що хв. Т-во „С. Г.“ доложить усіх старань, щоби свої добрі наміри знищення т. зв. „сокальського кордону“ як найшорше перевести в життя.

„Освічений демократизм“

у маєтку б. князя посла Януша Радзівілла

Бувший князь, посол з одинки, волинський обшарник Януш Радзівілл у соймовій промові назвав теперішні часи в Польщі „освіченим демократизмом“.

Це не аби-який демократизм. А якийсь вищий. Все, значить, робиться по вченому. Звичайно, найбільше цього „освіченого демократизму“ повинно бути в величезних маєтках самого Радзівілла і дійсно є. Ось докази.

В минулому столітті служив в прадіда теперішнього посла Радзівілла вірний сердюк („тілохранитель“), можливе і шляхтич, Куницький. Охороняв він дорожочину особу князя краще за своє око. І той за службу дав йому урочище „Дубове“ при с. Сильно, Луцького повіту, всього 150 десятин землі. Було це п'ятдесят років тому. Земля ця перейшла до сина колишнього вірного княжого слуги, нині старенького Михайла Куницького.

Куницькі цю землю володіли, як своєю, платили податки, відбували різні повинності. І нікому і в голову не прийшло... Ні, вибачте, таки прийшло в голову батькові теперішнього посла Я. Радзівілла землю цю відняти. Почав він судитися з М. Куницьким. Але навіть монархістичні, „неосвічені“ і буржуазні царські суди не відважилися відняти в Куницького цю землю з огляду на давність володіння нею. (Розправа в мирового судді в Луцьку 23 травня 1908 року і вольос'м суді Олексійської гміни 2 липня 1914 р.)

Але настали часи „освіченого демократизму“. І пан Януш Радзівілл, теперішній посол, почав відбирати землю в Куницького згідно з засадами цього „освіченого демократизму“.

І як раз у цей час посипались

на внука колишнього сердюка різні „освічені“ нещастя. В роках 1925-6 хтось його підпалив. Весною цього року хтось у ночі стріляв до нього. 30 травня озброєна служба п. посла з „одинки“ забрала в Куницького всю землю з засівами і колодязем, залишивши йому маленький шматок землі з хатою, де нема місця навіть коро-ву попаси. В суботу, 2 червня, служба п. „освіченого демократа“ Я. Радзівілла позагорювала власні засіви Куницького. Коли Куницький протестує, то йому „освічено демократичним“ способом погрожують зброєю, і нічець...

Куницький звертався до поліції в Луцьку, до прокуратури, до староства і ще кудись. Справа, кажуть, посуюється. А тим часом збройні люде господарюють собі на землі Куницького.

Оце називається „освіченим демократизмом“ посла з єдинки п. Радзівілла.

Звичайний демократ.

До відома п. п. звільнених учителів.

Подіємо до відома тих п. п. звільнених польською владою укр. учителів, які надіслали до Редакції „Укр. Громади“ відомости про себе та — важлик наш, уміщений в „Укр. Громаді“ з дн. 3. III 1927 р. — що ці відомости ми відіслали в розпорядження Укр. Національної Парламентарної Репрезентації для відповідного використання на парламентарній арені.

Одноразово просимо тих п. п. учителів, які надіслали відомости, але потім були повернуті на службу, про це повідомити Укр. Парламент. Репрезентацію.

Редакція.

КОНКУРС.

Потрібуємо керownika Відділу м. Банку в м. Колках, Луцького повіту. Бажаючі обняти цю посаду, повинні нам надіслати своє curriculum vitae і референції знаних українських діячів чи українських громадських інституцій. Кандидати повинні бути докладно ознайомлені з коперативною справою, особливо, з провадженням кредитів. Умови після порозуміння з нами. Подання з документами надсилати не пізніше 1 серпня б. р. Луцьк, Ягальонська, № 93. Українбанк.

6-1

ДИРЕКЦІЯ.

В обороні нашого селянства

Промова посла Д-ра Івана Блажневича на пленумі Союму при першому читанні законопроєкту про підвищення ґрунтового податку, виголошена дн. 22 травня 1928 р.

Високий Союме! Уряд, предкладаючи законопроєкти про підвищення ґрунтового податку та про будинковий податок, які торкаються перш за все селянського населення, вибрало для того час найбільш невідповідний. По-перше тому, що село знаходиться тепер в стані надзвичайної економічної кризи, а по-друге, що спеціально в останніх 2-х роках з причини стихійних нещастя алидні заглянули до селянських хат, перш за все на полуднево-східних землях, заселених українським населенням. Попереднього року град, а потім виливи знищили ті землі, які переважно заселені українським селянством, а цього року довга зима й неврожай побільшують ще нужду селянського населення. Внесення тих законопроєктів в такий час, є просто наругою над українським селянством.

Перед місяцем виїс Український Клуб в тім Високому Союмі наглий

внесок про допомогу зі сторони уряду для селянського населення, яке потерпіло від стихійних нещастя. Союм односторонно наглиєть ухвалив, а уряд заявив, що відноситься прихильно до справи допомоги. Одначе селянське населення не може вірити в щирість намірів уряду, коли він одною рукою дає чи обіцяє селянству допомогу дрібною монетою, а витягає другою рукою, щоби в десятеро або двадцятіро більше відібрати.

Одначе незалежно від того, в який час законопроєкти внесені, є вони в самій річі цілковито необосновані.

Уряд твердить, що дотеперішній ґрунтовий податок є за низький, а ціни земельних продуктів так зросли, що теперішні пропоновані ставки ґрунтового податку не є підвищенням податку. Оба твердження є нестійні.

Правдою є, що ціни всіх про-

дуктів є тепер вищі, ніж перед війною. Одначе непомірно більше зросли ціни фабричних продуктів, яких селянин потребує, ніж земельних продуктів, які селянин може продати. Міністр скарбу, як основу перерахування, бере ціну жита. Зовсім неслухно. Жито не є продуктом збуту дрібного селянства, бо дрібне селянство випроковує лише стільки збіжжя, скільки само споживає, а навіть завжди на весну докуповує збіжжя на насіння, а на передзівку на прожиток. Лише велика земельна власність продукує збіжжя на збут і лише при великій власності можна приміювати до ставки податкової зв'язку цін збіжжя.

Зрештою селянин оплачує, крім ґрунтового податку, додаткові податки комунальні, дорожові і т. п., так що про мале обтяження селянства податком, як це твердить міністр скарбу, нема мови.

Правдою є, що ґрунтовий податок в загальній квоті, є нижчий від суми загальної інших безпосередніх важливіших податків. Але чи через це обтяження селянського населення є мале? Ні. Навпаки. Чи

сільське населення платить лише безпосередній ґрунтовий податок? Ні, платить далеко більше, лише під іншою формою. Як відомо, крім безпосередніх податків маємо посередні податки та форму податків посередніх, яка зветься монополями, а крім цього цла. Не треба довго викладати, що селянин платить податок від кожної кістки цукру, від кожної літри нафти, від кожного кіла соли, які зживає, бо податок той міститься вже в ціні тих продуктів. А чи великі обшарники „крулєвєнта“ на сході, чи панове власники фабрик з Левіятана зживають більше соли, цукру чи нафти, чи тютюну? Ясно, що ні. Кількадесят мільонів селян запла-тять посереднього податку від аґданних артикулів в 100.000 разів більше, ніж найбагатші обшарники чи фабриканти.

Ясно отже, що цілий тягар податків посередніх і монополів падає на плечі широких верств населення, а в першу чергу на селян та робітників. Навіть інші податки безпосередні, як податок оборотний і доходний, перекидається в великій мірі на споживачів. Тому

Хор п. Котка в Луцьку

Відомий хор п. Дм. Котка, відновлений і поповнений після відірвання від нього частини співаків п. Євсевським, має в Іхати на якийсь час за кордон. Перед відїздом хор робить прсщальний обїзд українських земель. Між иншим, у моменті випуску „Укр Громади“ з'явилися в Луцьку афіші, які заповіли один виступ славного українського хору й у нас а саме в четвер, 14 ц. червня. Дуже жалкуємо, що з технічних причин на можемо вже в цьому числі поділитися вражіннями від

Його виступу. Тому змушені тимчасово зазначити, що обнзвлений хор п. Котка як у Кракові, так і на Горішньому Шлєську та в инших місцях Польщі зустрів високу оцінку слухачів, а німецька горішнєшлєська преса містила про його виступи захоплюючі рецензії. Нажаль, Луцький магістрат, просякнутий занадто меркантильним духом, назначив на недільний виступ хору в міському театрі таку високу ціну, що хор змушений обмежитись буденним днем.

Взірцева „Прєєвіта“ в Горохові

Підчас переїзду через Горохів, мав я нагоду бачити, як багато може зробити гурток людей, присвячуючи пару годин на тиждень

Кажу про горохівську „Прєєвіту“. Міститься вона в сільській хаті. Займає всього дві кімнати. Чистота взірцева. Кімнати, прикрашені розвішаними кличами, малюнками, мапами і т. д. манять кожного члена до спокійної праці. Час тут проходить любо. Відчувається, що дїм цей—святиня, звідки йде краще завтра.

В третій кімнаті міститься б бібліотека, яка має 610 книжок. Користуються книжками як дорослі, так і діти, для яких визначено 6 годин на тиждень, по дві—в неділю, вівторок і четвер. У ці дні відчувають діти, що „Прєєвіта“ є для них, розглядають розміщені на столі ілюстровані часописи, обмінують думками при розвішених

мапах і т. д. Горохів живе життям, яке всім інтересує. „Прєєвіта“ видає на гарно вимальшованій підкладці ручно писаний часопис, у якому зміщує новинки не тільки з міста, але й повіту. Часопис веде П. Захар Шубар. Усі часописи лежать у тектурових окладинках, на яких написано: „Шануй, це власність загалу“.

Вистави, які дає аматорський гурток, мають велике powodження. Цьо о самого вечера я мав нагоду бачити картин-у з визвольної боротьби болгар: „За друзі своя“. Грали члени „Прєєвіти“, режисвав п. Орел з Луцька, який поставив виставу на артистичній височині. Цю п'єсу можна рекомендувати й иншим аматорським гурткам, бо вона цілковито відповідає нашим виховавчим завданням.

Прєєвітанки з Луцька.

Демонстрація безробітних в Москві

1-го ц. м. в Москві зібралося на вулицях міста коло 5.000 безробітних, які влаштували бурну демонстрацію під гаслом „хліба й праці“. Піший і кінний міліції з трудом вдалося демонстрантів розігнати, після чого переведено масові арешти. Во в „робітничій“ дер

жаві робітникам не вільно домагатися хліба й праці. Мусять бути задоволені свїми „робітничими“ ватажками і їх проповідуванням земного раю—Як видно це вже тепер не задовольняє робітників, бо заки там попадають до раю, а тепер їсти не мають що.

Що діється в світі

Перемога в китайських подїях. Перший раз за весь час китайської міжусобної війни віденна армія заняла столицю Китаю—Пекін. Є не безсумнівним доказом перемоги віденної національної армії. Але до остаточної перемоги все таки ще не близько. З одного боку загрожує Китаєві його величезна провінція Монголія, де успіли закріпитися більшовицькі впливи, а з другого Манчжурія, яку прибрала від своєю опіку японці. Тому то командування півд. ар-

мії не поспішає у своїому наступі за північною армією, а намагається закріпити здобуте й попередити можливі невпорозуміння з тими генералами, що є під впливом більшовиків.

Польща й Литва в Лізі Націй. Обі ці держави є постійними клієнтами Ліги Націй. Після того, як в минулому разі натиснули на них в Лізі, щоби вони помириньсь, і коли почались між ними переговори, здавалось, Ліга матиме з ними спокій. І нараз—знов конфлікт

можна сказати, що селяне поносять що найменше 3/4 всіх посередніх податків. А додатки належать, що селяне несуть також головний тагар податку крови.

Не буду довго розводитися над тим, що розложення проєктованих податків між дрібних селян і великих обшарників є великою кривдою для дрібного селянства. Податок ґрунтовий є податком реальним, приязаням до недвижимої, але основою оподаткування є дохід від ґрунту. Дохід цей належить оподатковувати, як инші доходи. Хто має великі обшари ґрунту, має великий частий дохід з ґрунту, може отже виплачувати податок по вищій ставці.

А тепер присвячу кілька уваг тій обставині, що пропоновані податки спеціально кривдять українське населення, яке має честь заступати. Населення українське є в кругло 90 проц. населення селянське і то майже виключно дрібноселянське. Ми, українці, не маємо між собою людей, які малиб податкові привілеї, не маємо ні великих обшарників, ні промисловців,

ні великих купців, ні банкірів. І коли вістря пропонованих законів звертається взагалі проти селянського населення, то в першу міру вістря це є спрямовані проти українського населення. А діється це якраз в хвилі, коли українське населення через останні 2 роки попало в крайню нужду з причини стихійних нещастя. Ясним є далі, що і при вимірюванню та стягаєнню всіляких податків українське населення є трактоване гірше, ніж населення польське. Загально стверджу, що політика податкова правительства є одним звеном загальної політики супроти українського населення і в тім загальнім ланцюгу становить нерозривну цілість.

З тих причин Клуб Український голосувати буде за відкинення проєктованих законопроектів і згодує внесок: Високий Сейм звольте відкинути з місця правительствений внесок про підвишку ґрунтового податку та про будинковий податок.

ПОШИРЮЙТЕ „УКРАЇНЬКУ ГРОМАДУ“.

Літературно-Науковий журнал

Молодь, кажуть, наша надія. Молодь, часто пустотлива і наївна, це та наша садова „школка“, з якої мають вийти майбутні наші поети, письменники, знавці нашої етнографії, памяток старовини, народнього мистецтва і т. п.

Ми віримо і мусимо вірити, що серед нашої молоді ростуть і зріють наші майбутні велитні, які після нас високо піднімуть рівень нашої культури, вславлять своїми творами і працями й наш нарід і свої імена на цілий світ. Не вірити в це—значить не вірити в наш поступ.

Але без відповідної вправи в молодому вікові та без можливости розвивати свої природні сили не був-є великих мистців.

Коли ми хочемо мати їх, мусимо дати їм цю можливість

Працюючи в Винницькій „Прєєвіті“, я створив молодий літературний гурток, з якого потім вийшли вже відомі в літературі сили. З організовані при цій самій „Прєєвіті“ малярської студії повстала вища малярська школа. В створенні мною в Варшаві журналах „Наш Світ“ і „Наша Бєсїда“ проходили першу літературну школу багато з тих-молодих поетів, імена яких тепер зустрічаємо на сторінках „Літер-Наукового Вістника“ чи на окремих виданнях (книжках).

Але „Літературно-Науковий Вістник“ є журналом не для початкуючих. Инші ж журнали, що їх видає наша мо одь, є або суто політичними, або хворують на футуризми та всілякі инші літературні „зми“. Здебільшого є вони органами невеликих гуртків „новаторів“, що якое далеко стоять від джерел і корінів нашої культури. Крім цього, ці журнали є дуже далекі від нашого місцевого життя.

Все це говорить про пекучу потребу літературно-наукового журналу на наших північно-західних землях, в якому б мала можливість проходити першу літературну школу наша молодь.

Нехай би одні студіювали місцеві памятки старовини, другі народню словесну творчість, треті плястичну творчість сучасного покоління, четверті історію краю, вишукуючи в місцевих церковних чи инших архівах незнані старовинні акти і документи і т. д. В Рівному, здається, існує літературний гурток і малярська студія. В Луцьку при „Прєєвіті“ закла-

лася артистично-малярська секція а при гімназії—музей, скрізь наші північно-західні землі вкривають аматорські театральні гуртки.

А де ж той орган, який би відбивав це літературне, мистецьке й наукове життя? Його нема. Але кожний відчуває, що він повинен бути.

Щоб задовольнити цю потребу, вирішив я відновити в Луцьку свій літературний і популярно-науковий ілюстрований журнал „Наш Світ“ (потім „Наша Бєсїда“), заложений мною в Варшаві в 1924 році, в якому б взяли участь як старші, так і молодші сили Волині, Холмщини і Полісся.

Але видання ілюстрованого літературного часопису вимагає певних матеріальних засобів. Щоб окреслити кількість накладу, ціну і розмір „Нашого Світу“, звертається: 1) до всіх тих, які б побажали взяти участь у журналі своїми літературними чи науковими працями, 2) до літературних гуртків і мистецьких студій і секцій „Прєєвіти“, 3) до Повітових „Прєєвіт“ і до всіх їхніх філій, 4) до аматорських гуртків і п. п. театральних інструкторів і режисерів, 5) до кооперативних і инших громадських установ, 6) до українців-панотців, 7) до всього українського старшого і молодшого громадянства з прозьбою не гайно повідомити: 1) про бажання передплачувати журнал чи внести грошовий уділ або пожертву на прєєсовий фонд видавництва, 2) про участь у журналі літературними працями та кореспонденціями, 3) з'єднання передплатників і 4) про продаж часопису на місцях.

Журнал виходив би наразі двічі на місяць, по ціні 1 чи 1 пів зол. за члєло, в залежності від кількості передплатників та розміру. Після виявлення приблизного числа передплатників буде оголошено про речинець виходу і розмір передплати. До того моменту передплата не приймається. Отже, в інтересах нашої культури і праці молоді кожний український громадянин може вважати за потрібне негайно вислати необхідне повідомлення поштовою карткою.

Надіючись на співчуття українського громадянства та швидкий і широкий його відгук, залишаюся з глибокою пошаною

Володимир Островський.

Адреса: Луцьк, Копєрн'ка 206. В.Островський

і знов справа перед Лігою і знов доказування, хто винен: Польща чи Литва? Все це вже надійло представникам великих держав і на цей раз вони збули цілу справу резолюцією, в якій докаряють обом державам—Польщі й Литві—за млявість і безрезультатність переговорів, та доручають докладчикові цієї справи зробити новий доклад про ті переговори на вересневому засіданню Ліги.

Італійським посольствам не дають спокою.

Під італійське посольство в Берліні підійшло 7 ц. м. кількох чоловік під командою якоїсь жінки й обкинули камінням будинок посольства та повибивало в ньому всі вікна. Це не перший напад на італійське посольство закордоном а всі ці напади—це акти протесту проти фашистської диктатури, або проти переслідування нап. меншостей в Італії, що опинились там

після світової війни разом з загарбаними не-італійськими землями. На цей раз підозрівають, що напад був протестом проти утисків південних тирольців, або проти засуду італійських послів-комуністів

Буря в Німецькому парламенті.

8 ц. м. відбулося перше засідання нового німецького парламенту. Зараз на вступі послі-комуністи счинили таку бурю, що довелося перервати засідання. Вони домогались негайного звільнення з тюрми деяких комуністичних послів і амнєстії для політичних. Посла, який запротестував проти того, щоб цей внесок комуністів погоджувано негайно зараз на першому засіданню, комуністи побили до неприємности. По перерві прийнято внесок домогатися від уряду амнєстії і на цьому відложено на ради до слідуєчого дня.

З життя Полісся

Яка то Бережниця на Сарненщині Наш дописувач пише не аби-як а римою Як терпіла Бережниця, так терпить і жадні втіхи не бачить. Наша славна Бережниця, де один одного краще чепуриться. Я, мов,

лучше за тебе, думає инший дячко, що аж стане брідко і гідко. А тим людям, що хтіли б добро зробити, то вже леаве можна жити. Хто знав, той позабував, що Шевченко сказав: „Хто матір забуває, того Бог карає“. Також і ми

Бережниці бідної не повинні цуратися мови рідної. А в такі, що її цурються, рідної культури вирікаються, про освіту не дбають, а тих, що кличуть до праці, ще лають".

М. Марчук

Ай, Бережничане, як вам не соромно. На всіх українських землях йде приспішена культурна праця, а ви нічого не робите!

Винен чи не винен? Пан А. Мирчук з Рудні надіслав нам спростовання депісу під назвою: „З кооперативної сім'ї таких кооператорів геть“ (Укр. Гр. ч. 17), в

якому доказує, що на перших організаційних зборах було зложено всього 88 зол. З цих грошей він видав: на статут 4 зол., на його затвердження 36, на свідоцтво 41 зол. 50 гр., на печатку 11 зол., таблицю 6 зол., ремонт у крамниці 14 зол., вагу 36 зол., книжку 2 зол. і за дозвіл на перші збори 3 зол. 50 гр., всього 154 зол. себ-то 66 зол. прийшлося йому додати. Чи правда все те? А як би й правда, то чи має право п. Мирчук уважати кооперативу за своє власне підприємство?

З життя Холмщини

Як це назвати? Сельробівське „Нове Життя“ уміщує в ч. 9, таку замітку: „Надзвичайний даток на будову дому „Рідної Хати“ збірка української емігрантської колонії в Рейовці—11 зол. 62 сот.“ Кожний скаже: слава їм. Але треба знати при яких диких обставинах зібрані ці гроші.

Українці емігранти, в більшості інваліди б. Української Армії, замовали на 27 травня ц. р. в холмській церкві панахиду в річницю смерті бл. п. Симона Петлюри. Після панахиди мала відбутися академія в помешканні недокінченого ще будинку „Рідної Хати“. В останній хвилині сельробівське правління „Р. Хати“ замкнуло салю і не дозволило в ній академії. Не помогли заходи емігрантів ні місцевого обуреного громадянства. На знак протесту емігранти зробили тут же на подвір'ї „Р. Х.“ збірку на докінчення будинку „Р. Х.“. І ото відомість про цю збірку з'явилася в „Новому Житті“. Звичайно, не сказано, при яких умовах зібрано гроші.

Невже ж у п.п. Пастернаків і Маківок немає сорому вважати себе монополістиками будинку, що здобуто його жертвами всього громадянства!

Вистава в Турковичах на

Грубешівщині. 20 травня ц. р. аматорський гурток філії „Рідної Хати“ з кол. Пасіка улаштував тут виставу п'єси „Сватання на Гончарівці“. Вистава пройшла дуже добре. Багато попрацювали аматори, але найбільше праці вклав голова філії Йосип Грицюк. На жаль у Турковичах нема такого зацікавлення рідною культурою як серед старших ві серед молоді. Хлопці й дівчата Турковичі беруть приклад з колонії Пасіка, закладайте в себе філію „Рідної Хати“, працюйте для розвитку рідної української культури, бо знайте—в ній наша будучність.

Теодор Войтович

Б. посла Любарського суд справдав. 31.V., як ми повідомляли вже, відбулась перед виїздною сесією Окружного Суду в Грубешові справа проти б. укр. посла Семена Любарського. Пана Любарського обвинувачували за виголошення будинок підбурюючої промови підчас відбирання православної церкви в с. Убродоанці та пересвячення на польський костел. Воронів пос. д-р Біляк (УНДО), який виголосив гарну промову. Після двоєгодинної розправи б. посла Любарського від вини й кари звільнено.

З життя Волині

Вступні іспити в Крем'янецькій духовній семінарії. Ректор Крем'янецької духовної семінарії оголосив, що вступні іспити до цієї семінарії перенесені з 15 на 21 червня ц. р.

Кооперативні збори в Острозі. 17.VI ц. р. мають відбутися загальні збори Острозького районного союзу укр. кооператив. На порядку денному затвердження відчитів за 1926 і 1927 р.р. і вирішення питання про дальше існування Союзу.

Матуристи Рівенської української гімназії. До матуральних іспитів у Рівенській українській гімназії в цьому році було допущено всіх 9 учнів VIII класи. Іспит зрілості зложило семеро, а саме: Горохович Ростислав, Мельничук Олександр, Нестеренко Дмитро, Гижук Олександр, Фридрих Миколай, Чарський Валентин і Ярмач Юрко.

Луцькі новинки

Делегація Брацтва. Минулого тижня виїжджала до митрополита Діонісія делегація Луцького Чесно-Хресного Брацтва в справі статуту цього Брацтва. В склад делегації входили: голова Брацтва п. Ясинський, настоятель парафії о. П. Пашевський і посол п. Вла-

совський. Як довідуємося, наслідки поїздки делегатів є цілкомити задовольняючі й для Брацтва корисні. Що ж торкається полагодження справи статуту в міністерстві ісповідань, то для цієї справи залишається в Варшаві п. Ясинський.

Засідання сеймику 18 ч

червня відбувається V засідання Луцького повітового сеймику, на котрому будуть ухвалені податки й оплати на користь Луцького повітового комунального союзу, а також має бути затверджений прелімінар прямих і видатків на рік 1928|29. Зазначений прелімінар з поясненнями є вилонений для публичного огляду в помешканні повітового виділу в Луцьку (вуд. Міцкевича ч. 1)

Заходи міського самоврядування. Міська рада на засіданні 13 цього червня розглядала справу передаття позички в сумі 180 000 доларів на будівлю в Луцьку водотягу, справу прилучення до міста периферії і т. вш.

Українська нарада в церковних справах. Нас інформують, що з ініціативи президії б. Українського Церковного Комітету в неділю дня 17.V. ц. р. має відбутись нарада президії і членів б. Церковного Комітету з участю представників укр. громадянства по запрошеннях. На нараді мають обмірковуватись такі справи: сучасна ситуація в православної церкві, укр. церковний рух та завдання укр. народу на цьому полі, виділення спеціального правного органу, який би перебрав на себе функції керуючого українського органу в справах церковних у звязку з заборону владою діяльності вибраного Церковним З'їздом Комітету. За дозволом на цю нараду звернулись до влади.

З Українбанку в Луцьку. Нас інформують, що в цілях кращого обслуговування населення, Українбанк в Луцьку, на підставі постанови останніх загальних зборів, має намір в найближшому часі відкрити свій відділ в Кольках. Після урухнення цього відділу буде введено в дію такий же відділ в м. Торчині.

Ще одно сватання. Довідуємося, що деякі українці Луцька починають жениатися з місцевим так званими „польськими опозиціонерами“, які ніби то визнають „українську расію“. Чергова даремна справа.

З'їзд лікарів. З 21 серпня в Луцьку має відбутися з'їзд лікарів північно-східних земель.

МАШИНИ

до виробу цементових дахівок різних системів, форм на керничні бетони, хрести, громозводи і всілякі вироби слюсарські

виготовлює

Михайло Стефанівський

ЛЬВІВ

вул. Кордецького ч. 45
або Варстатова ч. 10

8-6

Загублено військову книжку і карту мобілізаційну, видані П. К. У. Рівне на імя Романа Взігінського сина Феліціана, річника 1903 з села Озерце, Людвіпольської гміни, Костопільського повіту, які то документи цим уневажнюються. 2-2

ОСТАННІ ВІСТІ

Щоб американський напітал не давав грошей. „Руський Нац. Комітет“ в Парижі написав обширний заклик до американських капіталістів, щоби вони не торгували з більшовиками й тим самим не помагали їхній чорній роботі. За те росіяне обіцяють створити широко двері для капіталу, коли Росія відродиться.

Страшна залізнична катастрофа в Німеччині. 10 ц. м. вночі на лінії Монахія-Франкфурт над Меном в Німеччині вискочив з ший поспішній поїзд. Наслідком катастрофи кільканадцять осіб загинуло і понад 100 тяжко й легко ранених.

Загадка ч. 3.

Правильного розв'язання всіх загадок ніхто не надіслав. Речинець розв'язання продовжується.

Розв'язання загадки ч. 4.

Гирі повинні бути такої ваги: 1, 3, 9 і 27 фунтів.

Правильне розв'язання нааіслали: 1) п.-о. Галій, 2) Г. Косюк, 3) М. Майборода, 4) Д. Семенюк, 5) А. Шеачук, 6) Ст. Сорочинський, 7) М. Зеленів, 8) А. Вільде, 9) А. Дублянський, 10) Ю. Задаєнний, 11) А. Степанюк, 12) Гриць Пашевський.

По жеребку нагороду (книжки) дістали п.п. Косюк, Д. Семенюк і Ст. Сорочинський.

Загадка ч. 5.

Батько дав одній дочці 10 яблук, другий 30 яблук і третій 50 яблук і після їх на базар продати на таких умовах, щоби всі дочки продавали свої яблука по однаковій ціні і що всі від продажу одержали однакову суму грошей. По скільки вони повинні продавати свої яблуки?

ВІДОМИЙ АСТРОЛЬОГ робить чудову пропозицію ДАРЕМНО

когда Вам спазати

Чи майбутність Ваша буде щасливою і світлою, яке збудете поведження в коханню, в подружжі, Ваших плянах та бажаннях. Можете рівнож отримати пояснення на дуже багато питань, які лише одна Астрология може вяснити.

Чи вродилися під щастливою зіркою? РАМАН відомий орієнталіст і астролог, котрого студії астрологічні породи могли викликати правдивий навал тисячних листівних подяк з цілого світу, пришло Вам даремно, на засаді своєї незрівняної методи, виключно на підставі поданого йому Вашого імени, адреси і точної дати уродження, астрологічну аналізу Вашої будучини, котра разом з „особистими передачами“ вмшати буде вказівки, які Вас введуть не тільки в подія, але в запал і ентузіязм.

„Поради особисті“ зможуть змінити біг Вашого життя. Напишіть зараз без задуми в Вашім власнім інтересі—адреса:

RAMAN, Foljo 245 Pe, 44. Rue de Lisbonne, Paris.

Надзвичайна несподіванка чекає Вас! Коли хочете, можете в листі залучити 1 зол. в поштових марках, котрі призначені є на покриття частини коштів порту і вв. Порто до Франції: 40 гр.

Продається в українських книгарнях

Православний Молитовник

(текст-славянський і український.)

Переклад на українську мову проф. Ів. Огієнка.

Видання 3-тє

З благословення Блаж. Митроп. Діонісія.

Ціна—1 зол. 20 гр.

FOSFOR

ФАБРИКА ШТУЧНИХ ПОГНОІВ

Л Ъ В І В,

пл. Марійска 6|7 І. п. (пл. Маріаскі 6|7 І. р.)

Телефон 44—48.

СУПЕРФОСФАТИ: кістні й фосфорово-азотові, **МІНЕРАЛЬНІ** й амонякові.

РЕФОРМФОСФАТИ: кістні й мінеральні від 18 до 26% „ра О³ !!!“

ТОМАСИНИ: „Kolumeta“, „Gwiazda“, й інші як краєві так і заграничні.

СОЛИ потасові й **КАЙНІТ, АЗОТНЯК, САЛІТРА** (CHORZO-SKA) амонява

САЛІТРА члїйська — **СІРЧАН** амонявий вапно навозоме палене й мелене (97%CaO) — Вапно будівельне.

ФОСФОРІТИ палені й мелені (CaO розп. P₂O₅).

Доставка вагоново й деталічно по цінах фабр. й на найдогідніших умовах кредит

20-1